

Joanna Wawryk
Uniwersytet Zielonogórski

KOMITET OKRĘGOWY OLIMPIADY LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO W ZIELONEJ GÓRZE – PODSUMOWANIE KADENCJI W LATACH 2020-2022

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu „w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad” z 29 stycznia 2002 r. (Dz.U. Nr 13, poz. 125 z późn. zm.) oraz Regulaminem Olimpiady Literatury i Języka Polskiego (OLiJP) przewodniczący Komitetu Głównego OLiJP przy Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, prof. dr hab. Tomasz Chachulski, powołał Komitet Okręgowy OLiJP w Zielonej Górze, w składzie: prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak – przewodnicząca, dr Joanna Wawryk – sekretarz, prof. UZ dr hab. Monika Kaczor, dr Aneta Narolska, mgr Małgorzata Jach, mgr Zofia Szachowicz. Kadencja przypadła na okres od 1 września 2020 do 31 sierpnia 2022 r. Komitet objął swoją działalnością szkoły znajdujące się na terenie województwa lubuskiego. Siedzibą komitetu stał się Instytut Filologii Polskiej UZ. Pracownicy zielonogórskiej polonistyki od lat są zaangażowani w prace nad tą olimpiadą przedmiotową, gdyż do 2020 r. funkcję przewodniczącego Komitetu Okręgowego OLiJP w Zielonej Górze sprawował prof. dr hab. Marian Bugajski, członkiniami komitetu zaś były prof. UZ dr hab. Marzanna Uździcka i prof. UZ dr hab. Anna Wojciechowska.

Kadencja nowo powołanego komitetu przypadła na czas pandemii COVID-19, która sprawiła, że organizacja olimpiady przebiegała w nieco innej formule niż dotychczas, co wiązało się również ze zmianami w regulaminie, dopuszczającymi przeprowadzenie zawodów przy użyciu narzędzi zdalnego komunikowania się. W realiach pandemicznych zostały zorganizowane dwie edycje – 51. (rok szkolny 2020/2021) oraz 52. (rok szkolny 2021/2022), z zachowaniem trójstopniowego podziału: pierwszy stopień – zawody szkolne, drugi – zawody okręgowe, trzeci – zawody ogólnopolskie z udziałem uczniów spoza kraju.

Głównym zadaniem komitetów okręgowych jest organizowanie i przeprowadzenie zawodów drugiego stopnia. Aby ustalić rozwiązania respektujące obostrzenia sanitarne i możliwość ustawowego zawieszenia funkcjonowania instytucji życia publicznego, odbywały się zdalne spotkania Komitetu Głównego z przewodniczącymi i sekretarzami okręgowymi. Wszystkie spotkania Komitetu Okręgowego OLiJP w Zielonej Górze również miały formułę zdalną, z wykorzystaniem platformy Google Meet. Inne czynności

olimpiadowe, zaczynając od etapu szkolnego i kontaktu z uczniami i nauczycielami opiekunami, też odbywały się online. Mimo to zainteresowanie zawodami było na podobnym poziomie, co w latach poprzednich.

W 51. edycji do Komitetu Okręgowego w Zielonej Górze wpłynęło 47 zgłoszeń z 10 szkół. Prace szkolne były recenzowane przez członkinie komitetu. Do zawodów okręgowych zakwalifikowali się wszyscy zgłoszeni uczniowie.

Część pisemna etapu okręgowego odbyła się 13 marca 2021 r. w formie zdalnej. Opiekę nad uczestnikami sprawowały członkinie komitetu: prof. UZ dr hab. Monika Kaczor, dr Aneta Narolska, dr Joanna Wawryk, mgr Małgorzata Jach, wspierane przez wolontariuszy: dr Annę Naplochę, mgr Hannę Mańkowską, mgra Piotra Pałaca oraz Sarę Gawęł. Zakodowane prace zostały przekazane recenzentkom: prof. dr hab. Małgorzacie Mikołajczak, prof. UZ dr hab. Dorocie Kulczyckiej, dr Anecie Narolskiej, mgr Małgorzacie Jach, mgr Zofii Szachowicz. Testy językowe sprawdzali prof. UZ dr hab. Monika Kaczor i dr hab. Piotr Kładoczny. Do części ustnej zakwalifikowało się 14 osób.

Od wyników części pisemnej odwołały się dwie uczestniczki, Laura Lubowiecka i Paulina Zielińska. Przewodnicząca Komitetu Okręgowego prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak rozpatrzyła oba wnioski pozytywnie. Wynik testu językowego Laury Lubowieckiej został poprawiony na 20 pkt, tym samym uczennica została zakwalifikowana do części ustnej. Ocena pracy pisemnej Pauliny Zielińskiej została zweryfikowana – uczennica dostała 40 pkt i również została zakwalifikowana do egzaminu ustnego.

W części ustnej etapu okręgowego członkowie dwóch komisji przeprowadzili z 16 uczestnikami olimpiady rozmowę, która miała charakter obrony pracy z etapu szkolnego. Pierwsza komisja, w składzie: prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak – przewodnicząca, dr Aneta Narolska, dr hab. Piotr Kładoczny, prof. UZ dr hab. Dorota Kulczycka, przeprowadziła rozmowę z Natalią Kamińską, Katarzyną Kulesz, Laurą Lubowiecką, Natalią Łukiewicz, Justyną Partyką, Łukaszem Przygońskim, Zofią Ścigaj i Jakubem Żabą. Druga komisja pracowała w składzie: mgr Zofia Szachowicz – przewodnicząca, mgr Małgorzata Jach, prof. UZ dr hab. Monika Kaczor oraz dr Joanna Wawryk w funkcji sekretarza. Ten zespół jurorski egzaminował Amelię Lokś, Natalię Kiedrowicz, Alexandra Knobla, Dominikę Kowalską, Aleksa Madzelana, Katarzynę Szwarz, Dominikę Tańską i Paulinę Zielińską. Rekomendację jurorów do zawodów trzeciego stopnia otrzymali (w kolejności od najwyższej liczby punktów): Katarzyna Szwarz, Alexander Knobel, Aleks Madzelan, Katarzyna Kulesz, Justyna Partyka, Łukasz Przygoński, Amelia Lokś, Zofia Ścigaj i Natalia Kamińska. Na podstawie ogólnopolskiej listy rankingowej Komitet Główny podjął decyzję o zakwalifikowaniu do zawodów trzeciego stopnia siedmiorga uczestników z Lubuskiego, niewystarczającą liczbę punktów

uzyskały Zofia Ścigaj i Natalia Kamińska, która odwołała się od wyniku. Przewodnicząca prof. Małgorzata Mikołajczak podtrzymała decyzję Komitetu Okręgowego.

Do etapu centralnego, który również został przeprowadzony z wykorzystaniem narzędzi zdalnych, przystąpiło siedmioro uczniów z województwa lubuskiego. Część pisemna odbyła się 15 kwietnia, część ustna – 17 kwietnia. Laureatką olimpiady (z pierwszą lokatą) została Katarzyna Szwarz z I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp., uczennica mgr Małgorzaty Niewiadomskiej.

W kolejnej edycji, przypadającej na rok szkolny 2021/2022, Komitet Okręgowy OLiJP w Zielonej Górze otrzymał 45 prac zakwalifikowanych w toku etapu szkolnego. Prace sprawdzali recenzenci: przewodnicząca i członkinie komitetu oraz prof. UZ dr hab. Dorota Kulczycka i dr hab. Piotr Kładoczny. Na podstawie weryfikacji prac szkolnych wszyscy zgłoszeni uczniowie zakwalifikowali się do etapu okręgowego, który został przeprowadzony z wykorzystaniem rozwiązań wypracowanych w poprzedniej edycji olimpiady.

Część pisemna zawodów okręgowych odbyła się 12 lutego 2022 r. Nad piszącymi zdalną opiekę sprawowali: prof. UZ dr hab. Dorota Kulczycka, dr Aneta Narolska, dr Joanna Wawryk, mgr Małgorzata Jach, mgr Zofia Szachowicz i mgr Piotr Pałac. Zakodowane rozprawki, interpretacje i testy językowe zostały sprawdzone przez recenzentów. Skład zespołu jurorów pozostał taki sam jak w poprzedniej edycji. Na podstawie osiągniętej punktacji do części ustnej zakwalifikowało się 21 osób, które 5 marca zostały przeegzaminowane przez dwie komisje, także za pośrednictwem platformy Google Meet. Pierwsza komisja pracowała w składzie: prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak – przewodnicząca, prof. UZ dr hab. Monika Kaczor, prof. UZ dr hab. Dorota Kulczycka, mgr Zofia Szachowicz. Komisja ta przeprowadziła rozmowę z Kacprem Brzozowskim, Julią Dzikowską, Makarym Sierpińskim, Anną Wardak, Dominiką Tańską, Alexandrem Knoblem, Kariną Dranikowską, Alicją Czernik, Julią Kruszakin, Zofią Ścigaj i Mają Trębicką. Druga komisja w składzie: mgr Małgorzata Jach – przewodnicząca, dr Aneta Narolska, dr hab. Piotr Kładoczny oraz dr Joanna Wawryk – sekretarz egzaminowała Marię Mędryk, Aleksandrę Groszek, Kingę Kaczmarek, Dominikę Kowalską, Paulinę Zielińską, Hannę Dobrzyńską, Natalię Kiedrowicz, Joannę Łebkowską, Marcelinę Baik i Kornelię Świdzińską.

Z obu części etapu okręgowego największą liczbę punktów uzyskali: Natalia Kiedrowicz, Zofia Ścigaj, Makary Sierpiński, Maria Mędryk, Karina Dranikowska, Alexander Knobel i Joanna Łebkowska. Wymienieni uczestnicy zostali rekomendowani przez Komitet Okręgowy do etapu centralnego i w każdym wypadku osiągnięty wynik punktowy pozwolił na uplasowanie się na liście rankingowej na miejscu gwarantującym udział w etapie centralnym. Od oceny jurorów etapu okręgowego odwołała się Dominika Tańska. W odpowiedzi na pismo uczestniczki przewodnicząca komitetu podtrzymała decyzję.

Ogólnopolski etap zawodów przypadł na czas, w którym przestały już obowiązywać niektóre obostrzenia pandemiczne. Mimo to Komitet Główny po konsultacjach z komitetami okręgowymi podjął decyzję o przeprowadzeniu etapu w formie zdalnej, co było też związane z trwającą wojną w Ukrainie. Część pisemna odbyła się 17 marca, ustna – 19 kwietnia. Tytuł finalisty zdobyło troje uczestników z Lubuskiego: Alexander Knobel, Marceli Sierpiński, Zofia Ścigaj, w gronie laureatów zaś znalazły się dwie uczennice: Karina Dranikowska (druga lokata) z I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp., podopieczna mgr Małgorzaty Niewiadomskiej, i Maria Mędryk (trzecia lokata) z I Liceum Ogólnokształcącego im. Edwarda Dembowskiego w Zielonej Górze, uczennica dr Bożeny Sicińskiej.

Dzięki koordynacji i zaangażowaniu Komitetu Głównego i komitetów okręgowych obie „pandemiczne” edycje udało się sprawnie przeprowadzić. Komitet Okręgowy OLiJP w Zielonej Górze mógł liczyć na wsparcie – organizacyjne i merytoryczne – prof. UZ dr hab. Doroty Kulczyckiej i dr. hab. Piotra Kładocznego, a także wolontariuszy, którzy zgodzili się pomóc przy opiece nad pokojami Meet. W pracach jurorskich etapu centralnego uczestniczyła prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak, natomiast organizacyjnie przy części pisemnej zaangażowana była dr Joanna Wawryk.

Poza organizacją etapu okręgowego i pracami przy etapie centralnym dodatkową aktywnością komitetu było zorganizowanie wykładów dla uczestników z województwa lubuskiego i ich nauczycieli opiekunów. Łącznie udało się przeprowadzić pięć wykładów. Wszystkie odbyły się zdalnie na platformie Google Meet i cieszyły się dużym zainteresowaniem, także wśród uczestników olimpiady spoza okręgu. Wśród prelegentek były członkinie komitetu oraz pracownice naukowe Instytutu Filologii Polskiej UZ.

W czasie 51. edycji zawodów odbyły się dwa wykłady: 17 grudnia 2020 r. – prof. UZ dr hab. Moniki Kaczor pt. *Koronawirus w języku*; 10 lutego 2021 r. – dr Anety Narolskiej pt. *Przemiany powieści drugiej połowy XIX wieku*. W kolejnej edycji, 15 grudnia 2021 r., Zofia Szachowicz przedstawiła zagadnienie: *Jak zabrać się za interpretację wiersza?*; 21 grudnia 2021 r. dr Kamila Gieba zaprezentowała temat *Metafora mapy we współczesnym polskim reportażu literackim*, z kolei 8 lutego 2022 r. prof. UZ dr hab. Marta Ruszczyńska wygłosiła referat pt. *Intertekstualność Norwida na przykładzie jednego wiersza*.

Komitet Okręgowy wykazał się jeszcze jedną inicjatywą, mającą na celu wspieranie i promowanie młodych humanistów. Podczas zebrania komitetu 5 stycznia 2022 r. omawiany był pomysł prof. UZ dr hab. Moniki Kaczor, by rekomendować najlepsze prace z etapu szkolnego do druku w periodykach redagowanych przez pracowników Instytutu Filologii Polskiej. Propozycja została przyjęta i sześcioro autorów najwyższej punktowanych przez jurorów rozprawek wyróżniono możliwością druku pracy w roczniku „Filologia Polska”, którego redaktorem naczelnym jest prof. UZ dr hab. Radosław Szyber, a także w „Pracach Aksjologicznych”, redagowanych przez prof. UZ dr hab.

Joannę Gorzelaną, prof. UZ dr hab. Monikę Kaczor oraz prof. UZ dr hab. Anastazję Seul. Autorzy najlepszych prac skorzystali z szansy publikacji. Do redakcji „Filologii Polskiej” złożyli prace: Karina Dranikowska (I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Gorzowie Wlkp.), Kornelia Świdzińska (I Liceum Ogólnokształcące im. Edwarda Dembowskiego w Zielonej Górze), Makary Sierpiński (II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gorzowie Wlkp.). W „Pracach Aksjologicznych” zaś opublikowane zostaną rozprawki Inez Kaczmarek (Społeczne Liceum Ogólnokształcące w Żarach), Julii Kruszakin (III Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Szafera w Gorzowie Wlkp.), Wandy Klat (II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gorzowie Wlkp.). Taka forma uhonorowania zdolnych uczniów z Lubuskiego dała im możliwość debiutu naukowego.

Dodatkowo nagrody dla najlepszych uczestników etapu okręgowego ufundował JM Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski. Wszystkie osoby rekomendowane przez Komitet Okręgowy do zawodów centralnych (dziewięć osób w 51. edycji i siedem w 52. edycji) otrzymały e-bony prezentowe do Empiku.

Adresowana do uczniów szkół ponadpodstawowych olimpiada polonistyczna cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem. Ostatnie dwie edycje były organizacyjnym wyzwaniem, niemniej współczesne możliwości technologiczne, przede wszystkim narzędzia komunikowania się na odległość, pozwoliły na sprawną organizację zawodów bez uszczerbku dla warstwy merytorycznej. Niezmiennie ideą olimpiady jest rozwijanie wiedzy humanistycznej i pobudzanie aktywności intelektualnej uczniów w zakresie literaturoznawstwa i nauki o języku oraz w obszarze problematyki teatrologicznej i kulturoznawczej. Finaliści i laureaci olimpiady są zwolnieni z matury z języka polskiego, ponadto laureaci mogą również liczyć na przyjęcie na humanistyczne kierunki polskich uniwersytetów, w tym także Uniwersytetu Zielonogórskiego.